

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.11.2023
COM(2023) 905 final

2023/0435 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af direktiv (EU) 2015/2302 med henblik på at sikre en mere effektiv beskyttelse af rejsende og forenkle og præcisere visse aspekter af direktivet

(EØS-relevant tekst)

{SEC(2023) 540 final} - {SWD(2023) 905 final} - {SWD(2023) 906 final} -
{SWD(2023) 907 final} - {SWD(2023) 908 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Turisme spiller en vigtig rolle i den globale økonomi og tegner sig direkte og indirekte for over 10 % af det globale bruttonationalprodukt. Som følge af stigende indkomster, faldende rejserelaterede omkostninger og et stigende udbud af tilgængelige turismeaktiviteter steg det globale antal turister fra 680 mio. i 2000 til over 1,5 mia. i 2019. Den Europæiske Union er verdens turistmål nr. 1 og modtog ca. to tredjedele af alle internationale turister i 2022. Turistindustrien spiller en central rolle i EU's økonomi, og i 2020 havde sektoren ca. 2,3 mio. turismevirksomheder og beskæftigede ca. 10,9 mio. personer.¹

De europæiske forbrugere bestiller rejseydelser til samme rejse eller ferie på en række forskellige måder. De foretager f.eks. separate bestillinger til transport og/eller indkvartering, enten direkte hos forskellige tjenesteudbydere eller via formidlere. De køber pakkerejser online eller offline, der er arrangeret på forhånd eller skræddersyet, og som kombinerer forskellige typer rejseydelser. Pakkerejser udbydes af rejsebureauer, rejsearrangører, transportører og andre aktører.

Direktiv (EU) 2015/2302 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer (herefter "direktivet" eller "pakkerejsedirektivet")² moderniserede den retlige ramme for pakkerejser for at afspejle udviklingen på markedet og inden for teknologien. Det havde til formål at dække nye måder at bestille rejseydelser på, der var opstået, herunder skræddersyede kombinationer af rejseydelser, som ikke var omfattet af direktiv 90/314/EØF³, eller som befandt sig i en juridisk gråzone, og styrkede rettighederne hos rejsende, der køber pakkerejser, på flere måder. Det havde også til formål at sikre en mere loyal konkurrence mellem forskellige typer rejsevirksomheder, der er aktive på markedet for pakkerejser.

Udbruddet af covid-19-pandemien førte til masseaflysninger af pakkerejser, og der blev ikke foretaget nye reservationer i en vis periode. På grund af pakkerejsearrangørernes likviditetsproblemer som følge deraf blev mange rejsende ikke refunderet eller blev først refunderet betydeligt senere end de 14 dage, der kræves i direktivet. I henstilling 2020/648 fra maj 2020 ("henstillingen fra 2020")⁴ opstillede Kommissionen principper for frivillig brug af vouchers og metoder til at gøre dem mere attraktive for rejsende, herunder ved at beskytte dem mod rejsearrangørens konkurs eller insolvens. Anvendelsen af henstillingen har varieret fra medlemsstat til medlemsstat. Flere medlemsstater vedtog lovgivning, der afviger fra direktivet, forlængede fristerne for refusion eller gjorde vouchers obligatoriske for rejsende, hvilket førte til, at Kommissionen indledte traktatbrudssøgsmål mod 11 medlemsstater.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_economic_analysis.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L 326 af 11.12.2015, s. 1). Henvisninger til specifikke artikler i direktivet er henvisninger til direktivet fra 2015.

³ Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (EFT L 158 af 23.6.1990, s. 59).

⁴ Kommissionens henstilling (EU) 2020/648 af 13. maj 2020 om vouchers, som passagerer og rejsende får som alternativ til tilbagebetaling af aflyste rejse- og transporttjenester i forbindelse med covid-19-pandemien (EUT L 151 af 14.5.2020, s. 10).

Kommissionens rapport, der blev offentliggjort den 26. februar 2021 (herefter "rapporten om anvendelsen af pakkerejsedirektivet")⁵, giver et overblik over, hvordan medlemsstaterne har gennemført direktivet i national ret, og hvordan det er blevet anvendt siden juli 2018. I rapporten fremhæves flere udfordringer, herunder dem, der opstod som følge af Thomas Cooks konkurs i 2019 og covid-19-pandemien. De vanskeligheder med at anvende direktivet, der fremhæves i rapporten, omfatter kompleksiteten af og usikkerheden i forbindelse med bestemmelserne om sammensatte rejsearrangementer, vanskeligheder med at foretage refusion og effektiv beskyttelse mod konkurs eller insolvens i forbindelse med en større krise, herunder manglen på regler om vouchers og usikkerhed om omfanget af dækningen af beskyttelsen mod konkurs eller insolvens.

Den Europæiske Revisionsret ("Revisionsretten") udsendte en særberetning om flypassagerers rettigheder under covid-19.⁶ Revisionsretten anmodede i sine anbefalinger Kommissionen om at undersøge, hvordan flypassagerers og rejsendes rettigheder, eventuelt gennem lovgivningsmæssige ændringer, kan styrkes, herunder i en krisesituation, for at løse problemet med refusion i forbindelse med aflyste rejser og operatørers konkurs eller insolvens.

I udtalelse af 22. marts 2022 identificerede Fit for Future-plattformen (F4F) fem problemer i direktivet og fremsatte forslag i denne henseende.⁷

Evalueringen og revisionen af direktivet er nævnt i den nye forbrugerdaysorden af 13. november 2020.⁸ Kommissionen meddelte, at den senest i 2022 ville foretage en "mere indgående analyse af, hvorvidt de nuværende lovgivningsmæssige rammer for pakkerejser, herunder vedrørende beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, stadig er hensigtsmæssige med hensyn til at sikre en robust og omfattende forbrugerbeskyttelse til enhver tid under hensyntagen til udviklingen på området passagerrettigheder".

Det overordnede mål med revisionen af direktivet er til enhver tid at styrke forbrugerbeskyttelsesniveauet, også i tilfælde af en større krise, og samtidig forbedre det indre markeds funktion i pakkerejse-sektoren. Dette er i overensstemmelse med direktivets oprindelige mål. Overordnet set indeholder direktivet solide regler for pakkerejser og har medført betydelige fordele med hensyn til forbrugerbeskyttelse og det indre markeds funktion. Ikke desto mindre viste evalueringen, at det kun delvist er effektivt med hensyn til at opfylde målene og forbrugernes og de erhvervsdrivendes behov, og at der er plads til forbedringer og forenkling. Den identificerede svage punkter med hensyn til mangler, retsikkerhed og overdreven kompleksitet, som kræver en målrettet indsats. Afhjælpning af disse mangler, f.eks. gennem ændringer af nogle af definitionerne samt tilføjelse af bestemmelser om forskudsbetalinger og vouchers, samtidig med at visse elementer vedrørende aflysning af pakkerejser som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder og beskyttelse mod konkurs eller insolvens præciseres, vil således være til

⁵ Rapport om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, COM(2021) 90 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM%3A2021%3A90%3AFIN>.

⁶ Særberetning nr. 15/2021: Flypassagerers rettigheder under covid-19-pandemien: Centrale rettigheder blev ikke beskyttet på trods af Kommissionens indsats, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_15/SR_passenger-rights_covid_DA.pdf.

⁷ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_en#adoptedopinions2022.

⁸ COM/2020/696 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>.

gavn for beredskabet til fremtidige kriser og for anvendelsen af direktivet under normale omstændigheder.

- **Overensstemmelse med bestemmelserne på politikområdet**

Direktivet er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde (herefter "CPC-forordningen") og direktivet om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål (herefter "direktivet om gruppesøgsmål"), som bidrager til en effektiv håndhævelse heraf. CPC-forordningen indeholder bestemmelser om fælles håndhævelsesforanstaltninger over for erhvervsdrivende, der ikke overholder reglerne. Direktivet om gruppesøgsmål finder anvendelse fra juni 2023 og øger beskyttelsen af rejsendes og forbrugeres kollektive interesser, både på nationalt plan og på tværs af grænserne, f.eks. med henblik på at opnå foranstaltninger om påbud og genopretning.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Efter vedtagelsen af det første pakkerejsedirektiv i 1990 blev der på EU-plan vedtaget fem forordninger om passagerrettigheder inden for forskellige transportformer. Forordning (EF) nr. 261/2004 (herefter "forordningen om luftfartspassagerers rettigheder") fastsætter f.eks. flypassagerers rettigheder i forbindelse med aflysninger, boardingafvisning eller forsinkelser. Denne forordning supplerer pakkerejsedirektivet. Forholdet mellem de to retsakter er reguleret i forskellige bestemmelser i pakkerejsedirektivet og forordningen om luftfartspassagerers rettigheder med henblik på at opnå sammenhæng mellem de to retsakter.

Kommissionen er også i færd med at revidere lovrammen for passagerrettigheder under initiativet "Rejser: bedre beskyttelse af passagerer og deres rettigheder". Revisionen af forordningen om luftfartspassagerers rettigheder omfatter godtgørelser for aflyste flyvninger, der er bestilt via formidlere.⁹ Desuden er det planen at undersøge beskyttelsen af passagerer i tilfælde af luftfartsselskabers konkurs eller insolvens og større kriser inden for rammerne af forordning (EF) nr. 1008/2008 (forordningen om lufttrafiktjenester).¹⁰

Revisionen har til formål yderligere at forbedre sammenhængen mellem pakkerejsedirektivet og forordningen om luftfartspassagerers rettigheder, f.eks. ved at indføre regler om vouchers og regler om refusion mellem virksomheder. Reglerne om forskudsbetalinger¹¹ og beskyttelse mod konkurs eller insolvens, som er en del af den foreslåede revision, tager hensyn til status vedrørende passagerrettigheder.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13290-Travel-better-protection-for-passengers-and-their-rights_da.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13255-Revision-of-the-Air-Services-Regulation_da.

¹¹ Interessenterne henviser også ofte til forskudsbetalinger for pakkerejser før rejsens begyndelse som "forudbetalinger". Forudbetalinger er forskudsbetalinger, som den rejsende foretager på tidspunktet for bestillingen af pakkerejsen eller kort tid derefter.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for EU-indsatsen er artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), som bestemmer, at det er "Europa-Parlamentet og Rådet, der [...] vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af [...] bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion". Artikel 114, stk. 3, præciserer, at "Kommissionens forslag [...] inden for [...] forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger". Artikel 169, stk. 1, og stk. 2, litra a), i TEUF fastsætter, at EU skal bidrage til at nå målet om et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at vedtage foranstaltninger i henhold til artikel 114 i TEUF.

I overensstemmelse med artikel 26, stk. 2, i TEUF indebærer det indre marked et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser, og hvor virksomhederne har etableringsfrihed. Harmonisering af rettigheder og forpligtelser i forbindelse med pakkerejser er nødvendig for at udvikle et reelt indre marked for turisme og vil bidrage til at opretholde og øge et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

• Nærhedsprincippet

Dette forslag er ligesom direktiv (EU) 2015/2302 et instrument til fuld harmonisering, da de spørgsmål, det regulerer, kun kan løses på passende vis på EU-plan. Medlemsstaternes indsats alene kan ikke sikre, at alle EU-borgere nyder godt af de rettigheder, der er fastsat i direktivet, herunder i forbindelse med en krise.

Pakkerejser tilhører en grænseoverskridende sektor, idet de rejsende rejser til udlandet, men også fordi pakkerejser sælges til rejsende af rejsearrangører med hjemsted i andre lande. Revisionen af pakkerejsedirektivet har til formål at modernisere de nuværende regler og løse de problemer, der blev påpeget i evalueringen. De to overordnede mål i pakkerejsedirektivet er stadig relevante, nemlig at sikre at alle rejsende i EU har et højt og ensartet beskyttelsesniveau og at bidrage til et velfungerende indre marked.

En indsats på EU-plan for at fjerne de konstaterede problemer, lukke huller, præcisere og forenkle direktivets regler vil give rejsende og erhvervsdrivende større tillid til at købe og sælge pakkerejser, herunder på tværs af grænserne, og forbedre det indre markeds funktion. F.eks. vil fastsættelse af regler om vouchers, fælles regler om forudbetalinger og yderligere specifikationer om beskyttelse mod konkurs eller insolvens sikre en mere ensartet anvendelse af direktivet. Hvis medlemsstaterne tackler disse spørgsmål på en ukoordineret måde, vil det øge fragmenteringen af det indre marked.

• Proportionalitetsprincippet

Den foreslåede revision af pakkerejsedirektivet er afbalanceret og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i henhold til artikel 5, stk. 3, i TEUF. Som forklaret i afsnit 3.3 i konsekvensanalysen går den ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå målene, da revisionen er begrænset til aspekter af rejseretten, for hvilke der er behov for en EU-indsats.

Som beskrevet i afsnit 5.3 i konsekvensanalyserapporten er tre politiske løsningsmodeller også blevet vurderet i lyset af foranstaltningernes forventede proportionalitet med hensyn til at løse de konstaterede problemer.

Endelig er den foreslåede revision af pakkerejsedirektivet baseret på en løsningsmodel i konsekvensanalysen, som indeholder foranstaltninger, der er mindre indgribende end dem, der er indeholdt i de andre løsningsmodeller, og som står i et rimeligt forhold til kriseberedskab og til situationer, hvor der ikke er tale om en krise (afsnit 6.1 i konsekvensanalyserapporten). Dette initiativ opretholder derfor balancen mellem foranstaltningens mål, midler og konsekvenser og er derfor forholdsmæssig (afsnit 7.4 i konsekvensanalyserapporten). De nye bestemmelser er skræddersyet til de behov, de vedrører, og er af målrettet karakter og nøje afstemt efter anvendelsesområde og intensitet.

- **Valg af retsakt**

I konsekvensanalyserapporten konstateres det, at ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger, såsom henstillinger eller retningslinjer, ikke kan opfylde initiativets mål (afsnit 5.2.1 i konsekvensanalyserapporten).

Et direktiv vil fastsætte et sammenhængende sæt rettigheder og forpligtelser, samtidig med at medlemsstaterne får mulighed for at indarbejde disse regler i deres nationale aftaleret. Det vil også gøre det muligt for medlemsstaterne at beslutte, hvordan direktivet og sanktionerne for overtrædelse af dets regler bedst kan håndhæves. Endelig vil dette forslag kun ændre en eksisterende retsakt.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSENER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

I 2019 udsendte Kommissionen en første rapport om de bestemmelser i pakkerejsedirektivet, der finder anvendelse på onlinebestillinger udført på forskellige salgssteder.¹² Rapporten pegede på udfordringer, navnlig i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer, såsom manglende klarhed om begrebet "rejsearrangement" og vanskeligheden ved at skelne mellem pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer.

I 2021 udsendte Kommissionen i overensstemmelse med pakkerejsedirektivets artikel 26 en omfattende rapport om anvendelsen heraf.¹³ Rapporten afslørede visse udfordringer i forbindelse med anvendelsen af direktivet i normale tider og under en krise, navnlig hvad angår refusion under en større krise såsom covid-19-pandemien.

Som bebudet i den nye forbrugerdagsorden fra november 2020 gennemførte Kommissionen en evaluering sideløbende med en konsekvensanalyse af pakkerejsedirektivet.¹⁴

I evalueringen konkluderes det, at direktivet stadig har EU-merværdi. Det konkluderes, at målene var i overensstemmelse med de forventede behov hos rejsende og pakkerejsearrangører/formidlere, da direktivet blev vedtaget, og at de fortsat er relevante. Udviklingen på markedet (hovedsagelig på grund af øget digitalisering og ændringer i forretningspraksis), praktiske erfaringer med anvendelsen af direktivet og problemer forårsaget af covid-19-pandemien viste imidlertid, at direktivet ikke fuldt ud opfylder visse forbrugerbehov (beskyttelse og refusion af forskudsbetalinger, visse reglers kompleksitet og fremlæggelse af oplysninger). Det konstateres, at der var behov for yderligere tiltag. I

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM:2019:270:FIN>.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=COM:2021:90:FIN>.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>.

evalueringen konkluderes det derfor, at pakkerejsedirektivet kun har været delvist effektivt med hensyn til at bidrage til et velfungerende indre marked og opnå et højt og så ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau som muligt.

De udfordringer, der blev identificeret i evalueringen, kan grupperes i tre hovedproblemer.

Det første problem er udfordringerne i forbindelse med *refusion i forbindelse med aflyste pakkerejser*, navnlig under en større krise. De vigtigste drivkræfter er praksis i forbindelse med forskudsbetalinger, rejsearrangørers manglende likviditet, når de står over for mange samtidige anmodninger om refusion, og retsikkerhed i forbindelse med brugen af vouchers. Da rejsearrangører anvender forudbetalinger fra rejsende til at betale for visse ydelser, der indgår i en pakkerejse, er de afhængige af refusion fra tjenesteudbydere for at kunne refundere de rejsende, hvis pakkerejsen aflyses.

Under pandemien modtog mange rejsearrangører ikke (hurtig) refusion fra tjenesteudbydere (f.eks. fra luftfartsselskaber og hoteller) og var derfor ikke i stand til at refundere de rejsende inden for den obligatoriske frist på 14 dage. Pakkerejsedirektivet indeholder ikke regler om refusion mellem virksomheder i tilfælde af aflysninger. Der mangler også regler for brugen af vouchers. Under pandemien udstedte rejsearrangørerne ofte rejsende vouchers i stedet for at foretage refusion for aflyste pakkerejser, og rejsendes rettigheder i forbindelse med vouchers var uklare. Flere medlemsstater har endda vedtaget midlertidige regler, der giver rejsearrangører mulighed for at udstede vouchers uden rejsendes samtykke eller har suspenderet deres ret til refusion i henhold til pakkerejsedirektivet, hvilket udløser traktatbrudssøgsmål. I maj 2020 vedtog Kommissionen en henstilling om frivillige vouchers udstedt under pandemien.¹⁵ Anvendelsen af henstillingen i medlemsstaterne var blandet.

Det andet problem er, at de rejsendes forskudsbetalinger ikke er tilstrækkeligt beskyttet mod rejsearrangørens *konkurs eller insolvens*. Beskyttelsen af vouchers mod konkurs eller insolvens og retten til refusion som følge af en aflysning varierer fra medlemsstat til medlemsstat.¹⁶ Der er også betydelige forskelle mellem de nationale ordninger for beskyttelse mod konkurs eller insolvens.¹⁷ I nogle medlemsstater finder pakkerejsearrangører det vanskeligt at opnå beskyttelse mod konkurs eller insolvens, eller forsikringsløsninger kan være dyre, navnlig under en krise.^{18,19}

Det tredje problem vedrører *vanskeligheder med at gennemføre pakkerejsedirektivet*. Visse bestemmelser er ikke tilstrækkeligt klare, indeholder huller eller er for komplekse, hvilket skaber til forskellige niveauer af forbrugerbeskyttelse i praksis og konkurrenceforvridning. Dette gælder f.eks. begrebet "click-through"-pakkerejser²⁰ og bestemmelserne om

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32020H0648>.

¹⁶ Den nuværende praksis i medlemsstaterne varierer. Seks medlemsstater, der besvarede spørgsmål fra Kommissionen i høringsprocessen, beskytter allerede til en vis grad vouchere og/eller refusionskrav mod konkurs eller insolvens, mens seks ikke gør.

¹⁷ Pakkerejsedirektivet overlader det bevidst til medlemsstaterne at fastsætte detaljerne i deres nationale ordninger for beskyttelse mod konkurs eller insolvens, forudsat at systemet opfylder kriterierne i artikel 17 og betragtning 39-40. Ordningerne til beskyttelse mod konkurs eller insolvens kan derfor baseres på (offentlige eller private) fonde, forsikringer eller bankgarantier, hvilket fører til forskellige ordninger til beskyttelse mod insolvens i hele EU.

¹⁸ Rapport fra mødet mellem de centrale kontaktpunkter den 10. november 2022, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=45937&fromExpertGroups=true>.

¹⁹ Måltrettet undersøgelse for nationale kompetente myndigheder (insolvens), svar på spørgsmål nr. 6, der viser, at priserne på forsikringsbaserede løsninger er steget.

²⁰ Begrebet defineres i artikel 3, stk. 2, litra b), nr. v), således: "en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, hvis ydelserne [...] købes fra forskellige

sammensatte rejsearrangementer, beskyttelsen af refusionskrav og vouchere mod konkurs eller insolvens og reglerne om aflysninger i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Desuden er de rejsende ikke altid klar over, hvilken rolle de forskellige parter (rejsearrangører, formidlere og tjenesteydere) spiller, herunder i forbindelse med refusion. Endelig er standardoplysningsformularerne svære at anvende, og de kunne være mere brugervenlige.

- **Høringer af interessenter**

Kommissionen gennemførte en lang række høringsaktiviteter, herunder offentlige og målrettede høringer af interessenter. Høringerne var så brede som muligt for at indsamle input, dokumentation og forklaringer vedrørende behovene hos forskellige kategorier af interessenter (f.eks. rejsende/forbrugere, rejsearrangører, fysiske rejsebureauer og onlinerejsebureauer, transportører, nationale myndigheder, fonde til beskyttelse mod konkurs eller insolvens, forbrugere og erhvervssammenslutninger, den akademiske verden og ikkestatslige organisationer). Drøftelserne med interessenterne fokuserede på følgende tre specifikke mål:

— forbedre beskyttelsen af rejsendes forskudsbetalinger og deres ret til hurtig refusion af betalinger, der allerede er foretaget, i tilfælde af aflysninger, herunder i forbindelse med en større krise, samtidig med at pakkerejsearrangørernes likviditet opretholdes (håndtering af det første problem)

— styrke beskyttelsen af rejsende mod rejsearrangørers insolvens eller konkurs, herunder i tilfælde af en større krise, samtidig med at der sikres lige vilkår på det indre marked (håndtering af det andet problem)

— øge retssikkerheden og håndhævelsen af pakkerejsedirektivet ved at præcisere og/eller forenkle visse bestemmelser i direktivet, der kan fortolkes forskelligt, eller som interessenter finder det vanskeligt at anvende i praksis (håndtering af det tredje problem).

Under høringsprocessen, som startede med offentliggørelsen af en indkaldelse af feedback i august 2021 og fortsatte frem til maj 2023, anvendte Kommissionen en række høringsmetoder og -former. De omfattede:

- A høring om den indledende konsekvensanalyse og en 13-ugers åben offentlig høring med henblik på at indhente synspunkter fra alle interessenter.²¹
- målrettede høringer af forskellige interessenter (offentlige myndigheder, forbrugerorganisationer og erhvervssammenslutninger), hovedsagelig som opfølgning på en række workshoper og møder
- målrettede tematiske workshoper online, herunder møder i interessentekspertgruppen til støtte for anvendelsen af pakkerejsedirektivet.²² Der blev udsendt spørgeskemaer og diskussionsoplæg på forhånd for at forberede de møder, som Kommissionen var vært for

erhvervsdrivende gennem forbundne onlinebestillingsprocedurer, når den rejsendes navn, betalingsoplysninger og e-mailadresse er videregivet fra den erhvervsdrivende, med hvem den første aftale er indgået, til en anden eller andre erhvervsdrivende, og der senest 24 timer efter bekræftelsen af bestillingen af den første rejseydelse er indgået en aftale med sidstnævnte erhvervsdrivende".

²¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Package-travel-review-of-EU-rules_da.

²² <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3617&fromMeetings=true&meetingId=45600>.

- onlineworkshopper tilrettelagt af den eksterne konsulent med henblik på at opdatere deltagerne (erhvervssammenslutninger og individuelle virksomheder, herunder virksomheder i rejsebranchen, forbrugerorganisationer og europæiske forbrugercentre) om undersøgelsens forløb og indsamle oplysninger i et interaktivt format om de vigtigste resultater
- workshopper tilrettelagt af interessenter (f.eks. European Guarantee Funds Association for Travel and Tourism, European Association of Travel Agents and Tour Operators) gav mulighed for at indsamle data fra interessenter om beskyttelse mod konkurs eller insolvens i rejsebranchen og om forskudsbetalinger
- målrettede undersøgelser foretaget af den eksterne konsulent for at indsamle oplysninger om interessenters synspunkter og erfaringer vedrørende de aktuelle markedstendenser inden for pakkerejser, herunder afbestillingsrettigheder, brug af vouchers og refusion. Formålet var også at identificere de vigtigste udfordringer i den nuværende lovgivning, de primære omkostninger og fordele
- interviews gennemført af den eksterne konsulent i to faser, der omfatter en række afgrænsningsinterviews og omfattende interviews med interessenter
- møder på teknisk eller politisk plan. Revisionen af pakkerejsedirektivet blev også taget op på politisk plan, navnlig på uformelle ministermøder under forskellige rådsformandskaber
- bilaterale onlinemøder med en bred vifte af interessenter
- positionspapirer fra forbrugerorganisationer, erhvervssammenslutninger og nationale myndigheder
- Fit for Future-plattformens (F4F) udtalelse af 22. marts 2022.²³ I sin udtalelse om pakkerejsedirektivet identificerede F4F-plattformen fem problemer og fremsatte fem relaterede forslag

Tilbage meldingerne på høringsaktiviteterne viste, at:

- Langt de fleste interessenter bekræftede, at rejsende fra alle medlemsstater havde store vanskeligheder med at inddrive forskudsbetalinger for aflyste pakkerejser inden for 14 dage under covid-19-pandemien. Forbrugerorganisationer og mange nationale myndigheder mente, at beskyttelsen af rejsendes forskudsbetalinger bør øges.
- Samtidig redegjorde rejsearrangørerne for vanskelighederne med at inddrive betalinger til tjenesteudbydere. Nogle udbydere, navnlig luftfartsselskaber, anmoder om fuld forudbetaling. De fleste virksomheder påpegede, at de ville støtte en ny EU-regel, der kræver, at tjenesteudbydere skal refundere rejsearrangører inden for en bestemt periode, der er kortere end 14 dage.
- De fleste forbrugerorganisationer og offentlige myndigheder mente, at de forskellige ordninger til beskyttelse mod konkurs eller insolvens i EU udløste et højere beskyttelsesniveau mod rejsearrangørers konkurs eller insolvens i nogle medlemsstater og utilstrækkelig beskyttelse af rejsende i andre medlemsstater. Der blev imidlertid ikke fremlagt konkrete eksempler til støtte for dette synspunkt.
- I nogle medlemsstater fandt rejsearrangørerne angiveligt det vanskeligt at opnå beskyttelse mod konkurs eller insolvens for at dække forskudsbetalinger og hjemtransport. Dette skyldes utilstrækkelige forsikringsløsninger på markedet eller forsikringsløsninger, der kun tilbydes til uoverkommelige priser, navnlig under en krise. Der er også forskellig praksis med hensyn til

²³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_en#adoptedopinions2022.

refusionskravenes og vouchernes dækning, når en pakkerejse aflyses, inden en rejsearrangør bliver insolvent.

- De fleste interessenter oplevede vanskeligheder med at gennemføre pakkerejsedirektivet i forbindelse med fortolkningen og håndhævelsen af begreberne "click-through"-pakkerejse og sammensatte rejsearrangementer, med gennemførelsen af visse oplysningsforpligtelser og med at fastslå, om aflysningen af en aftale om en pakkerejse var begrundet i uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Disse vanskeligheder blev tydelige under covid-19.
- Forbrugerorganisationer opfordrede til større klarhed om det rette tidspunkt til at opsigte aftalen på grund af "uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder" samt om officielle rejseadvarsler relevans, dokumentationsværdi og juridiske værdi. De fleste nationale kompetente myndigheder opfordrede til præciseringer af reglerne for aflysninger af rejser. Rejsende og virksomheder mente, at manglen på regler om "rejseadvarsler" undergraver effektiviteten af definitionen af "uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder".

Kommissionen tog alle tilbagemeldinger i betragtning, da den besluttede, hvilke muligheder der skulle vælges. Yderligere oplysninger om høringerne findes i bilag 3 til konsekvensanalysen.

• **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Kommissionen indgik kontrakt med eksterne eksperter om at udarbejde en undersøgelse, der indsamlede dokumentation, som blev anvendt til at underbygge konsekvensanalysen og udarbejde dette forslag. Resultatet var en undersøgelse til støtte for forberedelsen af en evaluering af pakkerejsedirektivet sideløbende med en konsekvensanalyse af dets potentielle revision.²⁴

Kommissionens vurdering er også baseret på relevant akademisk litteratur og Domstolens retspraksis.

• **Konsekvensanalyse**

Konsekvensanalysen²⁵ blev drøftet med Udvalget for Forskriftskontrol den 5. juli 2023. Udvalget afgav en negativ udtalelse den 7. juli 2023, hvori det anførte, at rapporten ikke var tilstrækkelig klar med hensyn til problemernes omfang, de underliggende markedssvigt og initiativets specifikke mål, og at konsekvensanalysen ikke stod i et rimeligt forhold til problemets omfang. Desuden blev det konstateret, at rapporten ikke på forhånd identificerede alle relevante kombinationer af løsningsmodeller og ikke gav en konsekvent sammenligning af løsningsmodellerne. Som følge heraf blev konsekvensanalyserapporten i væsentlig grad omredigeret. Problemernes omfang, de underliggende markedssvigt eller lovgivningsmæssige mangler og de specifikke mål for dette initiativ blev beskrevet bedre og så vidt muligt kvantificeret. Den reviderede rapport indeholdt også en klarere beskrivelse af alle politiske løsningsmodeller og sammenlignede dem med hensyn til effektivitet, sammenhæng og proportionalitet. Konsekvensanalysen blev styrket på flere måder, herunder ved at udvide kvantificeringen af potentielle virkninger og foretage yderligere følsomhedsanalyser. Rapporten uddybede også virkningerne for SMV'er og mulighederne for omkostningsreduktion.

²⁴ Endnu ikke offentliggjort.

²⁵ SWD(2023) 906, endnu ikke offentliggjort.

Den reviderede konsekvensanalyserapport blev sendt til Udvalget for Forskriftskontrol den 6. september 2023. Den 28. september 2023 afgav udvalget en positiv udtalelse med forbehold²⁶, idet det bemærkede, at rapporten ikke er tilstrækkelig klar med hensyn til den samlede indvirkning på forbrugerne, og at den kvalitative analyse skal styrkes for bedre at påvise begrundelsen for interventionen. Udvalgets forbehold er blevet adresseret. Dette indebar en mere fremtrædende og tydelig beskrivelse af den skønnede basislinje og den samlede indvirkning på forbrugerne. Desuden blev den kvalitative analyse yderligere forbedret for bedre at vise begrundelsen for indsatsen. Endelig blev den potentielle indvirkning på den internationale konkurrenceevne beskrevet mere detaljeret.

Konsekvensanalysen undersøgte forskellige lovgivningsmæssige foranstaltninger, der ved at ændre pakkerejsedirektivet kunne løse de problemer, der blev identificeret med henblik på at nå målene for revisionen. Foranstaltningerne blev inddelt i tre politiske løsningsmodeller med forskellige tilgange: mere fleksible løsninger og minimale omkostninger (løsningsmodel A), mere ufleksible foranstaltninger (løsningsmodel B) eller maksimal effektivitet i en krisesituation med højere omkostninger (løsningsmodel C).

Løsningsmodel A går ud på at foretage målrettede ændringer af pakkerejsedirektivet for at præcisere og forenkle det og gøre det mere effektivt, herunder i krisesituationer. Den omfatter regler om frivillige vouchers, en ret til refusion mellem virksomheder, når tjenesteydelser aflyses, og en fleksibel begrænsning af forudbetalinger til 25 %, som kan forhøjes, hvis det er nødvendigt for at sikre tilrettelæggelsen og udførelsen af pakkerejsen. Den har også til formål at styrke beskyttelsen mod konkurs eller insolvens, samtidig med at det præciseres, at vouchere og refusionskrav er omfattet af beskyttelse mod konkurs eller insolvens. Den forpligter imidlertid ikke medlemsstaterne til at oprette en reservefond til beskyttelse mod konkurs eller insolvens eller en krisefond, der garanterer hurtig refusion til rejsende i tilfælde af en større krise.

Løsningsmodel B omfatter mere ufleksible foranstaltninger, der øger omkostningerne for forskellige kategorier af interessenter (både virksomheder og rejsende). Den fastsætter f.eks. en streng grænse for forudbetalinger til 20 % for pakkerejsearrangører og obligatoriske vouchers i tilfælde af en større krise.

Løsningsmodel C omfatter foranstaltninger, der har til formål at opnå det højeste forbrugerbeskyttelsesniveau i forbindelse med refusion for aflyste pakkerejser og beskyttelse mod konkurs eller insolvens, navnlig i en krise, men med høje omkostninger. Dette omfatter en streng grænse for forudbetalinger til 20 % for både rejsearrangører og tjenesteydere og obligatorisk oprettelse af en krisefond.

Samlet set klarer løsningsmodel A sig bedst. Selv om den ikke indeholder de mest effektive foranstaltninger til at løse de problemer, der er identificeret i alle henseender, og den er ikke maksimalistisk med hensyn til forbrugerbeskyttelse, medfører den betydelige fordele for rejsende og virksomheder, herunder med hensyn til beredskabet i forbindelse med en fremtidig krise, og har de laveste omkostninger. Løsningsmodel A er den mest effektive og sammenhængende af de tre vurderede løsningsmodeller.

Som følge heraf vil den foretrukne løsning begrænse forudbetalingerne til 25 % af pakkerejsens samlede pris og give rejsearrangøren mulighed for at kræve den resterende

²⁶ SEC (2023)540, endnu ikke offentliggjort.

betaling fire uger før pakkerejsens begyndelse. Rejsearrangørerne vil dog bevare fleksibiliteten til at anmode om højere forudbetalinger, hvis det er begrundet i behovet for at foretage større forskudsbetalinger til tjenesteydere eller for at dække andre omkostninger, der specifikt vedrører pakkerejsens tilrettelæggelse og levering, for så vidt som det er nødvendigt for at dække disse omkostninger på reservationstidspunktet.²⁷ Generelt vil byrden for virksomhederne fortsat være begrænset, og der kan kun forventes små prisstigninger for rejsende.

Desuden vil den give ret til refusion mellem virksomheder, hvis den relevante tjenesteydelse ikke leveres. I så fald vil rejsearrangøren have ret til refusion af de betalinger, der er foretaget til tjenesteyderen(e), f.eks. luftfartsselskaber og hoteller, senest syv dage efter at tjenesteydelsen er blevet aflyst eller ikke udført. Dette vil gøre det muligt for rejsearrangørerne at refundere rejsende inden for den frist på 14 dage, der er fastsat i direktivet, samtidig med at deres likviditet bevares. Hvis en leverandør af rejseydelser aflyser eller på anden måde ikke leverer en tjenesteydelse i en pakkerejse, og aftalen om pakkerejsen fortsat eksisterer, bør retten til refusion inden for syv dage give rejsearrangørerne mulighed for at træffe alternative foranstaltninger for de rejsende. Desuden vil rejsearrangørerne kunne tilbyde vouchers som et alternativ til refusion, forudsat at de overholder de specifikke garantier, der er indført, og som stort set er i overensstemmelse med Kommissionens henstilling fra 2020.

Endelig kan medlemsstaterne indføre mekanismer, der sikrer refusion til rejsende i overensstemmelse med lovkravene, f.eks. i tilfælde, hvor pakkerejser aflyses på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, og når rejsearrangørerne ikke er i stand til at opfylde deres refusionsforpligtelser. Hvis medlemsstaterne indfører eller opretholder sådanne mekanismer, vil de være forpligtet til at underrette Kommissionen og de centrale kontaktpunkter i de øvrige medlemsstater om sådanne mekanismer. Sådanne mekanismer finansieres normalt udelukkende gennem bidrag fra rejsearrangørerne. Kun under ekstraordinære omstændigheder kan sådanne mekanismer medfinansieres af medlemsstaterne, og indførelsen af dem berører ikke EU-bestemmelserne om statsstøtte. Denne bestemmelse vil være omkostningsneutral på lang sigt. Samlet set vil disse foranstaltninger forbedre forbrugerbeskyttelsen med meget begrænsede omkostninger for virksomhederne (pakkerejsearrangører og tjenesteydere).

For bedre at beskytte rejsende mod rejsearrangørers konkurs eller insolvens har forslaget til formål at styrke pakkerejsedirektivets konkurs- og insolvensbestemmelser. Medlemsstaterne vil fortsat selv beslutte, hvordan de bedst kan gennemføre en effektiv ordning til beskyttelse mod konkurs eller insolvens, men forslaget indeholder yderligere specifikationer. Medlemsstaterne vil være forpligtet til at føre tilsyn med rejsearrangørers ordninger til beskyttelse mod konkurs eller insolvens og overvåge markedet for beskyttelse mod konkurs eller insolvens, og om nødvendigt kan de kræve et andet beskyttelsesniveau, f.eks. en reservefond. Eftersom pakkerejsedirektivet allerede kræver et vist niveau af beskyttelse mod konkurs eller insolvens, og da den foretrukne løsning kun vil præcisere, hvordan dette mål kan nås, er det ikke sandsynligt, at denne specifikation vil øge omkostningerne. Forslaget præciserer endvidere, at vouchers, der tilbydes i stedet for refusion, og udestående

²⁷ Denne foranstaltning ville være i overensstemmelse med den nuværende praksis i Tyskland, hvor forudbetalinger i henhold til national retspraksis om urimelige aftalevilkår er begrænset til en forudbetaling på 20 % på reservationstidspunktet, mens resten forfalder højst 30 dage før rejsens begyndelse. Som en undtagelse fra denne generelle regel kan forudbetalingen være højere end 20 % under omstændigheder, hvor rejsearrangøren behørigt begrundet det på grund af de udgifter, der er til stede på tidspunktet for aftalens indgåelse.

refusionskrav er omfattet af beskyttelse mod konkurs eller insolvens. Det kan derfor i praksis føre til noget højere omkostninger til beskyttelse mod konkurs eller insolvens for virksomheder i de medlemsstater, hvor vouchers og refusionskrav i øjeblikket ikke er omfattet af beskyttelse mod konkurs eller insolvens. Disse omkostningsstigninger kan blive væltet over på de rejsende. Samtidig vil denne foranstaltning være til gavn for rejsearrangørerne, idet den vil gøre vouchers mere attraktive for rejsende. Alt i alt vil eventuelle omkostningsstigninger derfor sandsynligvis være begrænsede.

Endelig udgår én type sammensatte rejsearrangementer (type a) og tre oplysningskemaer fra pakkerejsedirektivet med forslaget. Dette medfører en ændring af definitionen af "click-through"-pakkerejser og pakkerejser med ét salgssted. Dette vil føre til enklere og klarere regler, der er lettere at håndhæve, og klarere oplysninger til rejsende, som mange interessenter har efterspurgt, samtidig med at det nuværende forbrugerbeskyttelsesniveau opretholdes eller øges. Det vil fremgå, at officielle rejseadvarsler er et vigtigt element, når det skal afgøres, om en pakkerejse ikke kan gennemføres på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, idet princippet om, at hver enkel sag bør vurderes særskilt, bør opretholdes. Det foreslås også at præcisere, at der kan tages hensyn til omstændighederne i afgang-, opholds- og bestemmelseslandet ved vurderingen af rejsendes ret til at aflyse en pakkerejse på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Endelig vil forslaget præcisere de forskellige aktørers rolle, men den retlige forpligtelse til at refundere forudbetalinger forbliver hos rejsearrangøren. Disse ændringer vil skabe større klarhed for både rejsende og pakkerejsearrangører og bør dermed reducere de administrative omkostninger for virksomhederne og mindske ulemperne for forbrugerne.

Med den foretrukne løsningsmodel vil forbrugerne drage fordel af, at forenklede og klarere regler vil mindske mulighederne for omgåelse og præcisere de oplysninger, der er til rådighed for rejsende, hvilket vil føre til færre retstvister og dermed spare tid, omkostninger og indsats for alle interessenter. Til gengæld for disse fordele for de rejsende forventes der en lille stigning i pakkepriserne (dvs. 0,3 %), da rejsearrangørerne (og tjenesteyderne) forventes at vælte eventuelle omkostningsstigninger over på forbrugerne. Denne mindre prisstigning er imidlertid ubetydelig i forhold til andre faktorer, herunder den meget høje inflation, der har påvirket de fleste økonomier, herunder EU-medlemsstaterne, i de seneste to år. Desuden findes der nyere dokumentation fra den britiske ATOL-reformundersøgelse²⁸ og feedback fra EU's forbrugerorganisationer^{29,30}, hvoraf det fremgår, at rejsende nogle gange foretrækker at betale betydeligt mere for at opnå højere beskyttelse. Foranstaltningerne i den foretrukne løsningsmodel forventes derfor ikke at føre til et fald i de rejsendes forbrug af pakkerejser.³¹ Overordnet set vil forbrugerne som følge af den foretrukne løsning være bedre stillet end under status quo.

Med hensyn til miljøvirkningerne kan nogle af de politiske foranstaltninger føre til små prisstigninger for pakkerejser. Prisstigninger kan potentielt resultere i, at der sælges færre pakkerejser. Det er imidlertid usandsynligt, at enhver prisstigning, der kan knyttes direkte til

²⁸ https://consultations.caa.co.uk/corporate-communications/atol-reform-request-for-further-information/user_uploads/atol-reform-request-for-further-information--cap2496-.pdf.

²⁹ Svar fra BEUC, VZV og DECO på spørgsmål nr. 1 i den offentlige høring.

³⁰ BEUC's holdningsdokument, s. 11, https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/beuc-x-2021-115_package_travel_directive_beuc_s_views_on_how_to_regain_consumer_trust_in_the_tourism_sector.pdf

³¹ Det skal dog bemærkes, at i betragtning af rejseydelsernes høje priselasticitet kan en vis indvirkning på salget til rejsende med lavt budget ikke helt udelukkes. Se også bilag 8.

ændringer i direktivet, vil føre til en reduktion af den samlede rejseaktivitet og dermed til et lavere CO₂-aftryk i rejsebranchen, da forbrugerne blot kan vende sig mod enkeltstående tjenester. De foreslåede politiske foranstaltninger forventes heller ikke at øge rejsernes CO₂-aftryk, og de forventes derfor ikke at have nogen væsentlig indvirkning på miljøet. Forslaget er derfor i overensstemmelse med miljømålene i den europæiske grønne pagt og den europæiske klimalov³² og med princippet om ikke at gøre væsentlig skade.³³

De foreslåede politikændringer forventes at have en neutral indvirkning på princippet om "digital betjening som udgangspunkt". Med hensyn til sociale virkninger indgår eventuelle virkninger for forbrugerbeskyttelse, forbrugertillid og indkomstfordeling i de økonomiske konsekvenser for rejsende og virksomheder.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Revisionen af direktivet vil medføre fordele for både rejsende og rejsevirkomheder. Den vil også medføre visse omkostninger for virksomhederne, som kan væltes over på de rejsende. Den forventes imidlertid også at mindske byrden for virksomhederne, navnlig som følge af større juridisk klarhed og forenkling. Desuden har nogle medlemsstater allerede vedtaget flere af de foranstaltninger, der kan føre til moderate omkostningsstigninger. I disse medlemsstater vil virksomhederne derfor ikke stå over for yderligere omkostninger.

Med hensyn til at mindske byrden for de offentlige forvaltninger forventes den større juridiske klarhed og de forenklede lovrammer at forbedre efterlevelsen og gøre håndhævelsen mere effektiv. Desuden kan medlemsstaterne identificere bedste praksis ved at se på andre medlemsstater, der allerede har gennemført de foranstaltninger, der præsenteres som frivillige under den foretrukne løsningsmodel.

Ifølge evalueringen var ca. 99 % af rejsearrangørerne i EU i 2019 SMV'er. 96 % af de virksomheder, der deltog i den offentlige høring, er SMV'er, hvoraf størstedelen er mikrovirksomheder. I betragtning af SMV'ers og mikrovirksomheders stærke repræsentation i sektoren afspejler de begrænsede virkninger for omkostningerne for alle virksomheder også SMV'ers og mikrovirksomheders situation. SMV'er og mikrovirksomheder vil drage fordel af visse foranstaltninger, f.eks. den nye ret til refusion mellem virksomheder og muligheden for at tilbyde vouchers til rejsende i stedet for refusion på samme måde som større virksomheder. Det vil derfor ikke være berettiget at fritage mikrovirksomheder eller foreslå overgangsperioder. Kommissionen tog hensyn til mikrovirksomhedernes synspunkter og særlige forhold ved udformningen af de foranstaltninger, der indgår i revisionen af direktivet.

Brugen af onlinekanaler til at indgå aftaler om pakkerejser har været stigende i de seneste år. Revisionen af det tidligere pakkerejsedirektiv i 2015 tog allerede højde for denne tendens. Selv om visse bestemmelser, f.eks. om sammensatte rejsearrangementer og mulige ændringer heraf, kan være relevante for onlinesalg, forventes de vurderede politiske foranstaltninger ikke at have nogen væsentlig indvirkning på digitaliseringen. Den foreslåede revision af direktivet forventes derfor at have en neutral indvirkning på anvendelsen af princippet om "digital betjening som udgangspunkt".

³² Forordning (EU) 2021/1119.

³³ Princippet om ikke at gøre væsentlig skade indebærer, at økonomiske aktiviteter som væsentligt skader miljømålene, hvor det er relevant, ikke kan støttes eller gennemføres som omhandlet i artikel 17 i forordning (EU) 2020/852.

- **Grundlæggende rettigheder**

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder beskytter en bred vifte af rettigheder inden for forbrugerretten og det indre marked.

Det foreslåede direktiv har ikke nogen negativ virkning eller begrænser nogen grundlæggende rettigheder. De positive virkninger, som forbedringen af det indre markeds funktion inden for pakkerejsektoren medfører, vil sandsynligvis gøre det muligt for flere EU-borgere at udøve deres rettigheder på klarere betingelser. Desuden forventes det reviderede pakkerejsedirektiv at lette borgernes frie bevægelighed både i, på tværs af og uden for EU gennem enklere og klarere lovgivning vedrørende pakkerejseydelser og stærkere rettigheder for rejsende i forbindelse med refusion i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens eller i visse ekstraordinære kriseperioder. De foreslåede forenklinger og forbedrede oplysninger til rejsende forventes også at have en positiv indvirkning på personer med handicap.

Selv om den foreslåede revision kan øge transaktionsomkostningerne for nogle virksomheder, vil den også mindske visse omkostninger takket være den forenkling og forbedrede retssikkerhed, som revisionen medfører. Yderligere harmonisering forventes at skabe lige vilkår og dermed lette udviklingen af grænseoverskridende handel og/eller tjenesteydelser i EU i forbindelse med pakkerejser.

Samlet set har kombinationen af politiske foranstaltninger i det foreslåede direktiv til formål at finde en balance mellem forbrugernes rettigheder og retten til at drive virksomhed i pakkerejsektoren.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget kræver ikke nogen yderligere midler fra EU's budget.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Medlemsstaterne skal gennemføre direktivet 18 måneder efter dets ikrafttræden og meddele Kommissionen de nationale gennemførelsesforanstaltninger via Themis. Kommissionen er rede til at yde teknisk bistand til medlemsstaterne med henblik på at gennemføre direktivet.

Kommissionen vil evaluere gennemførelsen af direktivet fem år efter dets ikrafttræden og om nødvendigt foreslå lovgivningsmæssige ændringer. Den vil overvåge fremskridtene med hensyn til at nå initiativets mål ved at overvåge en række nøgleindikatorer (anført i konsekvensanalyserapporten). Overvågningsrammen vil blive tilpasset i overensstemmelse med de endelige retlige krav og gennemførelseskrav.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Artikel 1 i dette forslag ændrer direktiv (EU) 2015/2302 som følger.

Artikel 3, nr. 2) (Pakkerejse): Definitionen af en pakkerejse er tilpasset for at afspejle, at når tjenesteydelser købes fra forskellige erhvervsdrivende gennem forbundne

onlinebestillingsprocesser, betragtes de som en pakkerejse, hvis den rejsendes personoplysninger overføres fra én erhvervsdrivende til en anden erhvervsdrivende. Bestillinger af forskellige typer rejseydelser til den samme rejse eller ferie på ét salgssted inden for en kort periode betragtes som pakkerejser på samme måde som bestillinger af forskellige typer rejseydelser til den samme rejse eller ferie på ét salgssted, hvor ydelserne udvælges, inden den rejsende indgår den første aftale. Derved undgås den nuværende overlappning i definitionerne af pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer som defineret i artikel 3, nr. 5, litra a). Artikel 3, nr. 5, litra a), udgår derfor. Det reviderede direktiv præciserer også, at en kombination af en eller flere typer tjenesteydelser i forbindelse med transport, indkvartering eller billeje med en eller flere andre turistydelse, der ikke udgør mere end 25 % af kombinationens værdi, og som ikke annonceres som og ikke udgør et væsentligt træk ved kombinationen, ikke udgør en pakkerejse. Henvisningen til 25 % er taget fra 18. betragtning til det nuværende direktiv og erstatter formuleringen "væsentlig andel".

Artikel 3, nr. 5) (Sammensat rejsearrangement): Denne definition forenkles og præciseres.

Artikel 5, stk. 1, ændres for at præcisere, at det er obligatorisk at oplyse rejsende om retten til at opsigte aftalen om pakkerejsen på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder og til at opsigte rejsen mod et opsigelsesgebyr.

Ny artikel 5a (Betaling): Der indsættes en ny artikel om betalinger. Denne artikel bestemmer, at forudbetalinger i princippet ikke må overstige 25 % af pakkerejsens pris, og at de resterende betalinger ikke kan forfalde til betaling tidligere end 28 dage før pakkerejsens begyndelse. Der kan dog anmodes om højere forudbetalinger, hvis det er nødvendigt for at sikre pakkerejsens tilrettelæggelse og gennemførelse. Artikel 5a finder ikke anvendelse på pakkerejser, der er bestilt mindre end 28 dage før pakkerejsens begyndelse, og på gaveøskor indeholdende pakkerejser.

Artikel 7, stk. 2 (Indholdet af aftalen om en pakkerejse og dokumenter, som skal udleveres inden pakkerejsens begyndelse): Det skal nu fremgå af aftalen, at rejsearrangøren er den part, der er ansvarlig for refusion, og at de rejsende kan kontakte rejsearrangørerne via formidleren i overensstemmelse med lovbestemmelserne. Det tilføjes, at det relevante oplysningsskema i bilag I til direktivet skal vedlægges aftalen om en pakkerejse, således at det forbliver let tilgængelig for de rejsende efter fasen forud for aftaleindgåelsen.

Artikel 12, stk. 2 (Opsigelse af aftalen om en pakkerejse og fortrydelsesret inden pakkerejsens begyndelse): Den nye affattelse af dette stykke om opsigelse af en aftale på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder indeholder yderligere præciseringer, der tydeliggør denne opsigelsesret. Den nye ordlyd præciserer, at denne ret finder anvendelse i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder på rejsedestinationen eller i umiddelbar nærhed heraf, eller som berører rejsen til bestemmelsesstedet, men også på bopæls- eller afrejsestederne i alle tilfælde, der i væsentlig grad påvirker leveringen af pakkerejsen. Den nye ordlyd præciserer også, at aftaler kan opsiges, hvis det med rimelighed kan forventes, at opfyldelsen af aftalen om pakkerejsen vil blive væsentligt påvirket af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder.

Ny artikel 12, stk. 3a: Der tilføjes et nyt stykke for at præcisere, at officielle rejseadvarsler udstedt af myndigheder eller alvorlige restriktioner, der omfatter rejsemålet eller tiden efter hjemrejsen derfra, er vigtige elementer i vurderingen af, om der er opstået uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, som i væsentlig grad påvirker leveringen af en pakkerejse.

Artikel 12, stk. 4: Dette stykke ændres for at præcisere, at rejsearrangøren er forpligtet til at refundere den rejsende i tilfælde af opsigelse af aftalen i henhold til artikel 12, stk. 2 eller 3, uanset om den rejsende specifikt anmoder om refusion. Desuden fastsættes det i et nyt afsnit, at hvis medlemsstaterne indfører eller opretholder ordninger, der har til formål at sikre, at der foretages refusion til rejsende i henhold til artikel 12, stk. 4, skal de underrette Kommissionen og de centrale kontaktpunkter i de øvrige medlemsstater om de relevante bestemmelser. Medlemsstaternes medfinansiering af sådanne mekanismer er kun mulig under ekstraordinære og behørigt begrundede omstændigheder og er betinget af godkendelse i henhold til Unionens statsstøtteregler.

Ny artikel 12a (Vouchere): Der indsættes en ny artikel om vouchere. Det præciseres, at rejsearrangører kan udstede vouchere til rejsende i stedet for kontant tilbagebetaling, når en aftale opsiges, men inden den rejsende accepterer voucheren, skal den pågældende informeres om, at denne ikke er forpligtet til at acceptere den. Sådanne vouchere skal være gyldige i 12 måneder, og deres varighed kan forlænges én gang med begge parters godkendelse. Deres værdi skal mindst svare til refusionsbeløbet. De skal kunne overdrages og være omfattet af beskyttelse mod konkurs eller insolvens.

Den foreslåede nye tekst til artikel 17 har til formål at gøre beskyttelsen mod konkurs eller insolvens mere effektiv og ensartet i EU ved at tilføje nogle præciseringer og specifikationer, hvoraf nogle stammer fra betragtningerne i direktiv (EU) 2015/2302. Nogle stykker i artikel 17 forbliver uændrede.

Artikel 17, stk. 1 (Omfanget og effektiviteten af beskyttelsen mod konkurs eller insolvens): I stk. 17, stk. 1, første afsnit, præciseres det, at refusionskrav og vouchere også er omfattet af beskyttelse mod konkurs eller insolvens.

Artikel 17, stk. 2, ændres for at afspejle, at garantien skal være tilstrækkelig til at dække udgifterne til refusion og hjemtransport i tilfælde af konkurs eller insolvens på et tidspunkt, hvor rejsearrangøren har de højeste beløb i et regnskabsår, og at garantien skal tage hensyn til ændringer i mængden af solgte pakkerejser og den nødvendige hjemtransport, der skal dækkes, i forhold til den forventede mængde.

Artikel 17, stk. 3: Det præciseres, at medlemsstaterne fører tilsyn med rejsearrangørens ordninger til beskyttelse mod konkurs eller insolvens, overvåger markedet for beskyttelse mod konkurs eller insolvens og kan kræve et andet beskyttelsesniveau, f.eks. en reservefond. Medlemsstaternes medfinansiering af sådanne krav er kun mulig under ekstraordinære og behørigt begrundede omstændigheder og er betinget af godkendelse i henhold til Unionens statsstøtteregler.

Artikel 17, stk. 6: Den nye affattelse af dette stykke omfatter en mere specifik frist for refusion i tilfælde af aflysning af pakkerejsen som følge af konkurs eller insolvens i tillæg til det generelle kriterium "uden unødigt forsinkelse". Denne periode er tre måneder efter, at den rejsende har fremlagt de dokumenter, der er nødvendige for at behandle anmodningen.

Ny artikel 17, stk. 7: Der indsættes et nyt stk. 6, der giver medlemsstaterne mulighed for at forpligte formidlere til at tilvejebringe beskyttelse mod konkurs eller insolvens, når dette er berettiget i lyset af de rejsendes risikoeksponering, hvilket afspejler ordlyden i 41. betragtning til direktiv (EU) 2015/2302.

Artikel 18, stk. 2 (Gensidig anerkendelse af beskyttelse mod konkurs eller insolvens og administrativt samarbejde): Dette stykke ændres for at præcisere, at centrale kontaktpunkter i

medlemsstaterne også skal udveksle oplysninger om beskyttelse mod konkurs eller insolvens og relaterede spørgsmål, herunder refusion i forbindelse med aftaler om pakkerejser, der er bragt til ophør.

Artikel 19 (Beskyttelse mod konkurs eller insolvens og oplysningskrav i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer): Denne artikel ændres for at afspejle det forenkledede begreb sammensatte rejsearrangementer.

Artikel 22 (Regres og refusion fra tjenesteudbydere til rejsearrangører): Der tilføjes et nyt stykke, hvori det præciseres, at når tjenesteudbydere afbestiller eller ikke leverer en tjenesteydelse, der er en del af pakkerejsen, har de pligt til at refundere rejsearrangøren de modtagne betalinger for den pågældende ydelse inden for syv dage.

Bilag I til direktiv (EU) 2015/2302 erstattes for at give rejsende klarere oplysninger om deres rettigheder.

Bilag II til direktiv (EU) 2015/2302 erstattes for at tage hensyn til forenklingen vedrørende begrebet sammensat rejsearrangement og for at forbedre dette begrebs gennemførelse.

I henhold til artikel 2 i dette forslag skal Kommissionen fem år efter dets ikrafttræden forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv under hensyntagen til indvirkningen på SMV'er. Artikel 3 i dette forslag fastsætter, at medlemsstaterne skal gennemføre ændringsdirektivet senest 18 måneder efter dets ikrafttræden. Ændringsdirektivet træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i EU-Tidende. Medlemsstaterne vil være forpligtet til at begynde at anvende direktivet seks måneder fra datoen for dets gennemførelse.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV**om ændring af direktiv (EU) 2015/2302 med henblik på at sikre en mere effektiv beskyttelse af rejsende og forenkle og præcisere visse aspekter af direktivet**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
 under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,
 under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302³ blev den retlige ramme for pakkerejser moderniseret i lyset af markedsudviklingen og den teknologiske udvikling. Formålet med direktivet var at tage hensyn til nye måder at bestille rejseydelser på – herunder skræddersyede kombinationer af rejseydelser, som ikke var omfattet af Rådets direktiv 90/314/EØF⁴, eller som befandt sig i en juridisk gråzone – med henblik på at styrke de rejsendes rettigheder i forskellige henseender. Derudover var det formålet at sikre en mere fair konkurrence mellem de forskellige typer af rejsevirkksomheder, som er aktive på markedet for pakkerejser.
- (2) I lyset af disse mål blev definitionen af begrebet "pakkerejse" udvidet ved direktiv (EU) 2015/2302 i forhold til definitionen i direktiv 90/314/EØF. Ved direktiv (EU) 2015/2302 blev de rejsendes rettigheder yderligere præciseret, samtidig med at der blev indført nye rettigheder såsom de rejsendes ret til på visse betingelser at opsige en aftale om en pakkerejse uden opsigelsesgebyrer på grund af uundgåelige og

¹ EUT C [...] af [...], s. [...]. .

² EUT C [...] af [...], s. [...]. .

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L 326 af 11.12.2015, s. 1).

⁴ Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (EFT L 158 af 23.6.1990, s. 59).

ekstraordinære omstændigheder. Derudover blev der ved direktiv (EU) 2015/2302 indført et nyt begreb om "sammensatte rejsearrangementer", som omfatter bestillinger foretaget på ét salgssted såvel som bestillinger foretaget på forskellige salgssteder, hvor en erhvervsdrivende "på målrettet vis formidler" købet. Sammensatte rejsearrangementer behandles overvejende som enkeltstående ydelser, men de betalinger, som en erhvervsdrivende modtager ved formidling af et sammensat rejsearrangement, skal beskyttes i tilfælde af dennes konkurs eller insolvens. Formålet med direktiv (EU) 2015/2302 var at sikre gennemsigtighed ved at forpligte erhvervsdrivende til at informere de rejsende om karakteren af det udbudte rejseprodukt og tilknyttede rettigheder ved hjælp af de standardoplysningsskemaer, der findes i bilag I og II til direktivet.

- (3) Direktiv (EU) 2015/2302 har generelt fungeret efter hensigten, men der er opstået adskillige nye udfordringer, siden det blev taget i anvendelse den 1. juli 2018. Covid-19-pandemien og de dermed forbundne statslige foranstaltninger havde alvorlige konsekvenser for både rejsebranchen og de rejsende og afslørede nogle svagheder ved de eksisterende forretningsmodeller; samtidig var det tydeligt, at visse bestemmelser i direktivet kunne præciseres yderligere.
- (4) Det er derfor nødvendigt at lukke de huller, der er konstateret i de aktuelle regler, og at præcisere og forenkle visse begreber og bestemmelser, hvilket vil øge effektiviteten af direktiv (EU) 2015/2302 til fordel for rejsende og rejsevirkomheder, hvoraf mange er mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder.
- (5) Definitionen af "pakkerejse" anses for generelt at have været effektiv, hvorimod definitionen af og reglerne vedrørende sammensatte rejsearrangementer bør præciseres og forenkles, og det bør præciseres, hvordan et sammensat rejsearrangement adskiller sig fra en pakkerejse. En sådan præcisering og forenkling af definitionerne af og begreberne "pakkerejse" og "sammensat rejsearrangement" bør øge retssikkerheden for alle parter og samtidig øge beskyttelsen af rejsende og sikre lige vilkår for erhvervsdrivende. Samtidig bør der reduceres i antallet af oplysningsskemaer, som de erhvervsdrivende skal benytte til at informere rejsende om deres rettigheder.
- (6) Det underliggende princip for definitionen af "pakkerejse" bør fortsat være, at der er en tæt forbindelse mellem de forskellige rejseydelser, der bestilles med henblik på den samme rejse eller ferie. For at sikre, at der ikke sker overlap mellem definitionen af henholdsvis "pakkerejse" og "sammensat rejsearrangement", og gøre det lettere at skelne mellem pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer bør bestillinger af forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie ved ét salgssted, hvor rejseydelserne er blevet udvalgt, før den rejsende indgår en første aftale, betragtes som pakkerejser på samme måde som rejseydelser, der er bestilt ved ét salgssted inden for et kort tidsrum. I begge tilfælde er der en tæt forbindelse mellem bestillingerne af rejseydelser. Derfor bør definitionen af "pakkerejse" omfatte begge situationer, mens bestillinger foretaget i forbindelse med et enkelt besøg hos eller en enkelt kontakt med et salgssted bør udgå af definitionen af "sammensat rejsearrangement".
- (7) I forbindelse med bestillinger foretaget inden for et kort tidsrum ved ét salgssted bør det forholdsvis vage kriterium om "et enkelt besøg eller en enkelt kontakt" erstattes. Derfor bør bestillinger af forskellige rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, som foretages inden for tre timer, altid betragtes som pakkerejser. Det samme bør gøre sig gældende, når en erhvervsdrivende, før den første bestilling er gennemført, opfordrer en rejsende til at bestille supplerende ydelser med henblik på

den samme rejse eller ferie efter gennemførelsen af den første bestilling, og når de efterfølgende bestillinger foretages senest 24 timer efter indgåelsen af den første aftale.

- (8) Definitionen af pakkerejser, der er sammensat gennem forbundne onlinebestillingsprocedurer, (jf. artikel 3, nr. 2), litra b), nr. v), i direktiv (EU) 2015/2302, hvorved den rejsendes navn, betalingsoplysninger og e-mailadresse er blevet videregivet fra én erhvervsdrivende til en anden, har vist sig at være for snæver. Derfor bør bestillinger af forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, hvor den erhvervsdrivende, som er part i den første aftale, videregiver den rejsendes navn, betalingsoplysninger, e-mailadresse eller andre personoplysninger til en erhvervsdrivende, der er part i en anden eller en supplerende aftale, betragtes som en pakkerejse. En sådan videregivelse af personoplysninger er udtryk for en tæt forbindelse mellem bestillingerne/aftalerne, og 24-timers kriteriet i forbindelse med den anden bestilling er derfor ikke nødvendigt og bør udgå.
- (9) Definitionen af "sammensat rejsearrangement" bør omfatte situationer, hvor en erhvervsdrivende, der er part i en første aftale og modtager betalinger fra eller på vegne af den rejsende, opfordrer den rejsende til at bestille supplerende typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie. I den forbindelse bør den erhvervsdrivende, der er part i en første aftale, arrangere beskyttelse mod konkurs eller insolvens. For at sikre, at rejsende har fuld gavn af reglerne om beskyttelse mod konkurs eller insolvens, og at de erhvervsdrivende er klar over, at de er omfattet af en sådan forpligtelse, bør oplysningsskemaerne vedrørende sammensatte rejsearrangementer indeholde en anbefaling til de rejsende om f.eks. ved hjælp af screenshots at registrere opfordringen og den supplerende bestilling og at underrette den erhvervsdrivende, som den første aftale er indgået med, om, at der senest 24 timer efter den erhvervsdrivendes opfordring er indgået en aftale om en supplerende type rejseydelse med henblik på den samme rejse eller ferie. Den erhvervsdrivende bør være forpligtet til at give rejsende mulighed for at registrere sådanne oplysninger, f.eks. ved hjælp af en e-mailadresse eller et websted, og skal bekræfte modtagelsen af disse oplysninger.
- (10) Hvad angår pakkerejser, hvor indkvartering f.eks. kombineres med andre turistydelse, men hvor befordring af passagerer ikke er inkluderet, bør det generelle kriterium om "en væsentlig andel" af kombinationens værdi i forbindelse med turistydelse, (jf. artikel 3, nr. 1), litra d), af hensyn til retssikkerheden erstattes med et mere specifikt kriterium om "mindst 25 %".
- (11) Under covid-19-pandemien blev det særlig tydeligt, at den gældende praksis med forudbetaling, manglen på "business to business"-regler om tjenestudbyderes refusion til arrangører af pakkerejser for aflysning eller manglende levering af en ydelse, manglen på regler om vouchere og usikkerheden om, hvorvidt anmodninger om refusion og vouchere i forbindelse med aflyste pakkerejser er dækket af beskyttelsen mod konkurs og insolvens, kan skabe vanskeligheder med hensyn til refusion til rejsende, navnlig når uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder medfører adskillige aflysninger og påvirker mange rejsemål. Der bør derfor fastsættes bestemmelser til at sikre, at rejsendes betalinger til enhver tid er beskyttet, også i tilfælde af kriser. Derudover bør det sikres, at de nationale ordninger for beskyttelse ved konkurs eller insolvens er robuste og giver en mere ensartet beskyttelse.
- (12) Den gældende praksis med at kræve forudbetaling indebærer visse risici, navnlig når rejsearrangører inden for et kort tidsrum skal refundere betydelige beløb til rejsende

for aflyste rejser. Der bør derfor fastsættes bestemmelser om, at betaling af depositum, dvs. betalinger, der opkræves af rejsende på bestillingstidspunktet eller kort derefter, højst må udgøre 25 % af pakkerejsens samlede pris, og at rejsearrangører eller, hvor det er relevant, formidlere ikke må kræve betaling af restbeløbet tidligere end 28 dage før pakkerejsens begyndelse. Imidlertid bør rejsearrangører eller, hvor det er relevant, formidlere have mulighed for at kræve betaling af et større depositum, når dette er nødvendigt for at sikre tilrettelæggelsen og korrekt levering af pakkerejsen. Størrelsen af det depositum, der opkræves af rejsearrangøren, kan være begrundet i omfanget af forudbetalinger til tjenesteudbydere, herunder også når de tilhører den samme koncern som rejsearrangøren, eller i behovet for at dække udgifter, der er direkte forbundet med tilrettelæggelsen og den korrekte levering af pakkerejsen, og som rejsearrangøren skal afholde på bestillingstidspunktet eller kort derefter. Dette kan eventuelt omfatte provision til formidlere.

- (13) Fastsættelsen af depositummet bør ikke kræve forskellige beregninger for hver pakkerejse, men kan fastsættes for grupper af pakkerejser med ensartede kendetegn med hensyn til nødvendigheden af betaling af et depositum. Rejsearrangørerne og, hvor det er relevant, formidlerne bør fortsat være forpligtet til at informere rejsende om krav til depositum, før aftalen indgås.
- (14) Eftersom begrænsningen af forudbetalinger ikke er forenelig med begrebet gaveønske, jf. artikel 3, nr. 5), litra b), nr. iv), i direktiv (EU) 2015/2302, eller med pakkerejser, der bestilles mindre end 28 dage før pakkerejsens begyndelse, bør disse to typer pakkerejser være undtaget fra den begrænsning af forudbetalinger, der indføres ved nærværende direktiv.
- (15) Hvis en rejseydelse, som er en del af en pakkerejse, aflyses eller ikke leveres, og der er foretaget forudbetaling til den pågældende tjenesteudbyder, bør rejsearrangøren have ret til refusion af de foretagne betalinger fra tjenesteudbyderen inden for syv dage. Denne ret til refusion bør sætte rejsearrangøren i stand til at overholde sin forpligtelse til at refundere rejsende inden for 14 dage i de tilfælde, hvor selve aftalen om en pakkerejse også opsiges. Hvis en rejsetjenesteudbyder aflyser eller ikke leverer en ydelse, som er en del af en pakkerejse, men selve aftalen om en pakkerejse opretholdes, bør retten til refusion inden for syv dage sætte rejsearrangøren i stand til at træffe alternative foranstaltninger.
- (16) I nogle tilfælde kan et nyttigt alternativ til refusion være at lade rejsende vælge, om de vil have udstedt vouchere. Vouchere kan give rejsearrangørerne større fleksibilitet, især hvis de er forpligtet til at refundere mange beløb inden for kort tid. Samtidig kan vouchere være et tilfredsstillende alternativ for rejsende, som ikke behøver øjeblikkelig refusion, så længe der findes specifikke retlige garantier. Der bør derfor fastsættes klare regler om vouchere, som giver sådanne garantier. Disse garantier bør omfatte gennemsigtighed med hensyn til friheden til at acceptere vouchere og vouchernes væsentligste egenskaber såvel som rejsendes rettigheder i forbindelse med vouchere, f.eks. at de er beskyttet mod rejsearrangørens konkurs eller insolvens, og at de rejsende har ret til automatisk refusion, hvis voucheren ikke indløses inden for dens gyldighedsperiode. Rejsearrangørerne kan gøre vouchere mere attraktive ved f.eks. at øge voucherens beløb i forhold til den refusion, den rejsende har ret til. I givet fald bør beskyttelsen mod konkurs og insolvens være begrænset til et beløb svarende til de betalinger, der er modtaget fra den rejsende.

- (17) Det er muligt, at medlemsstaterne ønsker at indføre ordninger til sikring af refusion til rejsende i overensstemmelse med lovkravene for at tage højde for situationer, hvor pakkerejser aflyses som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, og hvor rejsearrangørerne ikke er i stand til at opfylde deres refusionsforpligtelse. Af hensyn til gennemsigtigheden bør de medlemsstater, der indfører eller anvender sådanne ordninger, være forpligtet til at meddele Kommissionen og de centrale kontaktpunkter i de øvrige medlemsstater disse ordninger. Sådanne ordninger finansieres normalt udelukkende ved hjælp af bidrag fra rejsearrangørerne. Ordningerne kan kun i ekstraordinære tilfælde medfinansieres af medlemsstaterne, og de er underlagt Unionens statsstøtteregele.
- (18) Grundet de mange tænkelige situationer, der kan føre til opsigelse af en aftale om en pakkerejse som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, der i væsentlig grad berører leveringen af pakkerejsen, bør der foretages en vurdering i hvert enkelt tilfælde ud fra f.eks. arten og alvoren af disse omstændigheder. Det bør præciseres, at det er muligt at opsiges en aftale, hvis det med rimelighed kan forventes, at opfyldelsen af aftalen vil blive væsentligt berørt af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder.
- (19) Under covid-19-pandemien var der forskellige fortolkninger af retten til aflysning som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, bl.a. med hensyn til relevansen af rejseadvarsler. Det bør derfor præciseres, at officielle rejseadvarsler vedrørende rejsedestinationer, som udstedes af myndighederne i den rejsendes bopæls- eller afrejsemedlemsstat eller destinationsland, er vigtige elementer i forbindelse med vurderingen af begrundelsen for opsigelsen af en aftale. Det bør også præciseres, at alvorlige restriktioner på rejsedestinationen eller ved hjemvenden fra en rejse eller ferie såsom krav om karantæne i en længere periode også er relevante i forbindelse med vurderingen af begrundelsen for opsigelsen af en aftale om en pakkerejse.
- (20) Det bør ligeledes præciseres, at refusionsperioden på 14 dage, som indledes ved opsigelsen af en aftale, gælder, uanset om den rejsende specifikt anmoder om refusion.
- (21) For at sikre en effektiv og ensartet beskyttelse af rejsende og lige vilkår for rejsearrangørerne bør der fastsættes bestemmelser om, at rejsearrangørernes beskyttelse mod konkurs og insolvens dækker alle betalinger foretaget af eller på vegne af rejsende i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens, herunder i situationer hvor en pakkerejse ikke gennemføres helt eller kun delvist som følge af rejsearrangørens konkurs eller insolvens, eller hvor en rejsende havde ret til refusion eller havde modtaget en voucher fra rejsearrangøren før dennes konkurs eller insolvens.
- (22) For at sikre, at rejsende til enhver tid er effektivt beskyttet mod konkurs eller insolvens, bør der fastsættes bestemmelser om, at garantien skal være tilstrækkelig til at dække udgifterne til refusion og hjemtransport, hvis rejsearrangøren går konkurs eller bliver insolvent på et tidspunkt, hvor vedkommende ligger inde med de største betalinger. Der bør tages hensyn til, at disse beløb kan stige som følge af forventninger om en større mængde solgte pakkerejser i en given periode. Det bør præciseres, at medlemsstaterne skal føre tilsyn med rejsearrangørernes beskyttelse mod konkurs og insolvens og overvåge markedet for ydelse af en sådan beskyttelse. Medlemsstaterne bør om nødvendigt kunne stille krav om ekstra beskyttelse i form af f.eks. en back up-fond. Dette kan f.eks. være relevant, når forsikringspolicerne ikke giver den krævede beskyttelse. Back up-fondene bør normalt udelukkende finansieres ved hjælp af bidrag fra rejsearrangørerne. Det bør præciseres, at medlemsstaterne kun i ekstraordinære

tilfælde må bidrage til finansieringen af disse foranstaltninger, og at dette ikke berører Unionens statsstøtteregler, hvis foranstaltningerne indebærer statsstøtte.

- (23) Ved refusion af betalinger i tilfælde af en rejsearrangørs konkurs eller insolvens bør det præciseres, at refusionen skal ske, senest tre måneder efter at den rejsende har indgivet de dokumenter, der er nødvendige for at behandle anmodningen. Der bør også fastsættes bestemmelser om, at medlemsstaterne kan kræve, at formidlere arrangerer beskyttelse mod insolvens eller konkurs som supplement til rejsearrangørerne.
- (24) Det bør præciseres, at de centrale kontaktpunkter er ansvarlige for at udveksle oplysninger vedrørende beskyttelse mod konkurs eller insolvens, herunder eventuelle ordninger til at sikre rettidig refusion i tilfælde af opsagte aftaler om pakkerejser.
- (25) Det er vigtigt, at rejsende informeres om deres rettigheder, kan forstå de oplysninger, de modtager, og har adgang til oplysningerne, når de har behov for det. Der bør derfor foretages visse ændringer af kravene til oplysning forud for aftalens indgåelse, indholdet af en aftale om en pakkerejse og standardoplysningsskemaerne i bilag I og II til direktiv (EU) 2015/2302. F.eks. bør standardoplysningsskemaerne i bilag I angive, hvilken erhvervsdrivende der er ansvarlig for refusion ved aflyste pakkerejser. Retten til at opsige en aftale om en pakkerejse uden betaling af gebyr som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder bør være anført sammen med muligheden for at aflyse en pakkerejse mod betaling af et aflysningsgebyr. Rejsearrangørerne bør desuden være forpligtet til at udlevere standardoplysningsskemaet sammen med aftalen, således at de rejsende har adgang hertil efter indgåelse af aftalen, samt kontaktoplysninger for de relevante erhvervsdrivende.
- (26) Direktiv (EU) 2015/2302 bør derfor ændres.
- (27) Målet for dette direktiv, nemlig at bidrage til det indre markeds virkemåde, når det kommer til pakkerejser, og til at opnå et så højt og så ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau som muligt på området, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dets omfang og virkning bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går direktivet ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (28) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette direktiv overholder særligt friheden til at oprette og drive egen virksomhed, jf. chartrets artikel 16, samtidig med at det sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionen i overensstemmelse med chartrets artikel 38.
- (29) Kommissionen bør forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af dette direktiv senest fem år efter dets ikrafttræden. Skønt dette direktivs virkninger for rejsevirkomheder, herunder mikrorejsearrangører og små og mellemstore rejsearrangører, er blevet vurderet nøje, bør der i rapporten tages hensyn til virkningerne af dets anvendelse på mikrorejsearrangører og små og mellemstore rejsearrangører. Rapporten bør ledsages af et forslag til retsakt, hvis det er nødvendigt

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Ændring af direktiv (EU) 2015/2302

I direktiv (EU) 2015/2302 foretages følgende ændringer:

(1) Artikel 1 affattes således:

"Artikel 1

Genstand

Formålet med dette direktiv er at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, der er så ensartet som muligt, ved at tilnærme visse forhold i medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende aftaler, der indgås mellem rejsende og erhvervsdrivende, om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt visse forhold i aftalerne mellem arrangører af pakkerejser og tjenesteudbydere."

(2) Artikel 2, stk. 1, affattes således:

"1. Dette direktiv finder anvendelse på pakkerejser, der udbydes til salg eller sælges af erhvervsdrivende til rejsende, og på sammensatte rejsearrangementer, der formidles af erhvervsdrivende til rejsende.

Det finder ligeledes anvendelse på de i artikel 3, nr. 8), definerede rejsearrangørers ret til refusion over for rejsetjenesteudbydere i tilfælde af aflysning eller manglende levering af en ydelse, der er en del af en pakkerejse."

(3) I artikel 3 foretages følgende ændringer:

a) Nr. 2) affattes således:

"2) "pakkerejse": en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser som defineret i nr. 1) med henblik på den samme rejse eller ferie, hvis

(a) ydelserne sammensættes af en enkelt erhvervsdrivende, herunder på foranledning af den rejsende eller i overensstemmelse med dennes valg, inden der indgås en enkelt aftale om alle ydelserne, eller

(b) ydelserne, uanset om der indgås særskilte aftaler med forskellige leverandører af rejseydelser,

i) er købt fra ét enkelt salgssted og

- er blevet udvalgt, inden den rejsende accepterer at betale, eller

- andre typer rejseydelser er bestilt, inden for tre timer efter at den rejsende har accepteret at betale for den første rejseydelse, eller

- andre typer rejseydelser er bestilt, inden for 24 timer efter at den rejsende har accepteret at betale for den første rejseydelse, og hvis den erhvervsdrivende, før den rejsende har accepteret at betale for den første rejseydelse, har opfordret den rejsende til at bestille én eller flere supplerende rejseydelser, eller

- ii) udbydes til salg, sælges eller købes til en pris, hvor alt er inkluderet, eller til en samlet pris, uanset om der er tale om særskilt fakturering, eller
- iii) annonceres til salg eller sælges under betegnelsen "pakkerejse" eller en lignende betegnelse, eller
- iv) sammensættes efter indgåelsen af en aftale, hvori den erhvervsdrivende giver den rejsende ret til at vælge blandt et udvalg af forskellige typer rejseudvalgte, eller
- v) købes hos forskellige erhvervsdrivende gennem forbundne onlinebestillingsprocedurer, hvor den rejsendes navn, betalingsoplysninger, e-mailadresse eller andre personoplysninger videregives af den erhvervsdrivende, med hvem den første aftale er indgået, til en eller flere andre erhvervsdrivende.

En kombination af rejseudvalgte, hvor højst én type rejseudvalgt, jf. nr. 1), litra a), b) eller c), sammensættes med en eller flere turistudvalgte, jf. nr. 1), litra d), er ikke en pakkerejse, hvis sidstnævnte ydelser:

- a) ikke udgør mindst 25 % af kombinationens værdi og ikke annonceres som eller på anden måde udgør en væsentlig bestanddel af kombinationen, eller
- b) først er udvalgt og købt, efter at leveringen af en rejseudvalgt, jf. nr. 1), litra a), b) eller c), er påbegyndt".

b) Nr. 5) affattes således:

"5) "sammensat rejsearrangement": en kombination af forskellige typer rejseudvalgte, som ikke falder ind under definitionen af en pakkerejse, jf. nr. 2), hvor en erhvervsdrivende, som er part i en aftale om levering af en rejseudvalgt og modtager betalinger fra eller på vegne af en rejsende, opfordrer en rejsende til at bestille supplerende typer rejseudvalgte fra en anden erhvervsdrivende med henblik på den samme rejse eller ferie, og hvor aftalen om levering af en supplerende rejseudvalgt indgås senest 24 timer, efter at bestillingen af den første aftale er bekræftet".

(4) I artikel 5, stk. 1, foretages følgende ændringer:

a) Litra d) affattes således:

"d) ordninger om betaling, herunder ethvert beløb eller enhver procentdel af prisen, der skal betales som depositum, og tidspunktet for betaling af restbeløbet, jf. artikel 5a, eller økonomiske garantier, som skal betales eller stilles af den rejsende".

b) Litra g) affattes således:

"oplysninger om, at den rejsende kan opsigte aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse mod betaling af et passende og berettiget opsigelsesgebyr eller, hvor det er relevant, de af rejsearrangøren krævede standardiserede opsigelsesgebyrer, jf. artikel 12, stk. 1, og at den rejsende kan opsigte aftalen om pakkerejsen uden betaling af et opsigelsesgebyr som følge af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, jf. artikel 12, stk. 2".

(5) Følgende indsættes som artikel 5a:

"Artikel 5a

Betalinger

Medlemsstaterne sørger for, at rejsearrangøren eller, hvor det er relevant, formidleren ikke må kræve betaling af et depositum på mere end 25 % af den samlede pris for pakkerejsen og ikke må kræve betaling af restbeløbet tidligere end 28 dage før pakkerejsens begyndelse, medmindre der er tale om pakkerejser som defineret i artikel 3, nr. 2), litra b), nr. iv), eller pakkerejser, der er bestilt mindre end 28 dage før pakkerejsens begyndelse. Rejsearrangøren eller, hvor det er relevant, formidleren må kræve betaling af et større depositum, når dette er nødvendigt for at sikre tilrettelæggelsen og den korrekte levering af pakkerejsen. Et depositum kan dække forudbetalinger til udbyder af ydelser, der indgår i pakkerejsen, såvel som rejsearrangørens eller, hvor det er relevant, formidlerens udgifter i forbindelse med navnlig tilrettelæggelsen og den korrekte levering af pakkerejsen, i det omfang det er nødvendigt at afholde disse udgifter på bestillingstidspunktet."

(6) I artikel 7 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 2, litra b), affattes således:

"b) oplysninger om:

- i) at rejsearrangøren er ansvarlig for korrekt levering af alle de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen, jf. artikel 13, for eventuel refusion som følge af opsigelse eller ændring af en aftale og for at yde bistand, hvis den rejsende er i vanskeligheder, jf. artikel 16
- ii) at den rejsende også kan tage kontakt til rejsearrangøren via formidleren, hvis det er relevant."

b) Følgende indsættes som stk. 2a:

"2a. Det relevante oplysningsskema, jf. bilag I, vedlægges aftalen. Aftalen skal indeholde en klar henvisning til oplysningsskemaet."

(7) I artikel 12 foretages følgende ændringer:

(a) Stk. 2 affattes således:

"2. Uanset stk. 1 har den rejsende ret til at opsiges aftalen om pakkerejsen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale et opsigelsesgebyr i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, der indtræffer på rejsedestinationen eller i umiddelbar nærhed heraf eller på den rejsendes bopæls- eller afrejsested, eller som i væsentlig grad berører rejsen til destinationen, når leveringen af pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af disse omstændigheder. Den rejsende kan opsiges aftalen, når det med rimelighed kan forventes, at opfyldelsen af aftalen om pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Hvis aftalen om pakkerejsen opsiges i henhold til dette stykke har den rejsende ret til fuld refusion af alle betalinger for pakkerejsen, men har ikke ret til yderligere kompensation."

(b) Følgende indsættes som stk. 3a:

"3a. Officielle advarsler udstedt af myndighederne i afrejsemedlemsstaten eller i den rejsendes bopælsland eller destinationsland mod at rejse til en bestemt

destination eller det forhold, at rejsende vil være underlagt alvorlige restriktioner på rejsedestinationen eller i bopæls- eller afrejsemedlemsstaten, når de vender tilbage fra rejsen eller ferien, udgør vigtige elementer, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, om det er berettiget at opsige aftalen på grundlag af stk. 2 og stk. 3, litra b).".

(c) Stk. 4 affattes således:

"4. Rejsearrangøren foretager de refusioner, der kræves i henhold til stk. 2 og 3, eller, for så vidt angår stk. 1, refunderer alle betalinger, som er foretaget af eller på vegne af den rejsende for pakkerejsen minus et passende og berettiget opsigelsesgebyr. Rejsearrangøren foretager sådanne refusioner til den rejsende uden unødigt ophold, og under alle omstændigheder senest 14 dage efter at aftalen om pakkerejsen er opsagt, uanset om den rejsende specifikt anmoder om refusion.

Hvis medlemsstaterne indfører eller anvender ordninger til at sikre, at de rejsende refunderes inden for den frist, der er fastsat i første afsnit, når en pakkerejse er blevet opsagt i overensstemmelse med stk. 2 og 3, meddeler de Kommissionen og de centrale kontaktpunkter i de øvrige medlemsstater, jf. artikel 18, stk. 2, disse ordninger. Medlemsstaterne må kun bidrage til finansieringen af sådanne ordninger i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde, og en sådan medfinansiering er betinget af godkendelse heraf i henhold til Unionens statsstøtteregler.".

(8) Følgende indsættes som artikel 12a:

"Artikel 12a

Vouchere

1. Medlemsstaterne sørger for, at rejsearrangøren i de tilfælde, hvor en aftale opsiges i henhold til artikel 10, 11 eller 12, kan give den rejsende mulighed for at acceptere en voucher, som kan anvendes til en fremtidig pakkerejse, i stedet for at modtage refusion.

2. Før den rejsende accepterer voucheren, informerer rejsearrangøren klart og tydeligt på skrift den rejsende om:

a) at den rejsende har ret til refusion inden for 14 dage og ikke er forpligtet til at acceptere en voucher

b) voucherens gyldighedsperiode og den rejsendes rettigheder i forbindelse med vouchere som fastlagt i denne artikel.

3. Værdien af den tilbudte voucher skal som minimum svare til det beløb, som den rejsende har ret til at få refunderet. Rejsearrangøren kan tilbyde en voucher på et højere beløb.

4. Rejsende mister kun deres ret til refusion i voucherens gyldighedsperiode, hvis de udtrykkeligt og skriftligt accepterer at modtage en voucher i stedet for refusion. Parterne kan til enhver tid blive enige om fuld refusion, før en voucher indløses eller udløber.

5. En voucher er gyldig i højst 12 måneder fra den dato, hvor en rejsende accepterer den, jf. stk. 4. Denne periode kan forlænges én gang med op til 12 måneder efter udtrykkelig og skriftlig aftale mellem begge parter.

7. Hvis voucheren ikke indløses inden for dens gyldighedsperiode, refunderer rejsearrangøren hurtigst muligt, og senest 14 dage efter at voucheren er udløbet, det beløb, der er angivet i voucheren, uden at den rejsende skal anmode herom.

8. Vouchere kan overdrages til en anden rejsende uden yderligere omkostninger.

9. Vouchere er omfattet af den beskyttelse mod konkurs eller insolvens, som rejsearrangøren arrangerer i henhold til artikel 17, for et beløb svarende til de betalinger, der er modtaget fra den rejsende."

(9) Artikel 17 affattes således:

"Artikel 17

Omfanget og effektiviteten af beskyttelsen mod konkurs eller insolvens

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangører, der er etableret på deres område, stiller garanti for, at alle betalinger foretaget af eller på vegne af rejsende refunderes i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens. Dette omfatter beskyttelse af foretagne betalinger i forbindelse med pakkerejser, der ikke gennemføres helt eller kun gennemføres delvist som følge af rejsearrangørens insolvens eller konkurs, eller tilfælde hvor den rejsende havde ret til refusion eller havde modtaget en voucher fra rejsearrangøren før dennes insolvens eller konkurs. I forbindelse med vouchere er garantien begrænset til et beløb svarende til de betalinger, der er modtaget fra den rejsende. Hvis hjemrejsen er inkluderet i aftalen om en pakkerejse, stiller rejsearrangørerne også sikkerhed for de rejsendes hjemtransport. Fortsættelse af pakkerejsen kan tilbydes.

Rejsearrangører, der ikke er etableret i en medlemsstat, og som sælger pakkerejser eller udbyder dem til salg i en medlemsstat, eller som på en hvilken som helst måde retter deres virksomhed mod en medlemsstat, har pligt til at stille garantien i overensstemmelse med denne medlemsstats ret.

2. Den i stk. 1 omhandlede garanti skal være effektiv og dække de omkostninger, der med rimelighed kan forventes at opstå. Den skal dække et beløb svarende til de betalinger, der er foretaget af eller på vegne af rejsende i forbindelse med pakkerejser under hensyntagen til den tid, der er gået mellem modtagelsen af enhver betaling og afslutningen af pakkerejserne, samt de anslåede hjemtransportomkostninger i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens. Garantien skal være tilstrækkelig til, at den til enhver tid kan dække udgifterne til refusion og, hvor det er relevant, hjemtransport og vouchere. Der skal i forbindelse med dækningens omfang tages hensyn til de perioder, hvor rejsearrangørerne ligger inde med de største betalinger, og eventuelle ændringer i mængden af solgte pakkerejser.

3. For at sikre en effektiv beskyttelse mod insolvens og konkurs fører medlemsstaterne tilsyn med den beskyttelse mod konkurs og insolvens, som rejsearrangører etableret på deres område har arrangeret, overvåger markedet for ydelse af en sådan beskyttelse og kan om nødvendigt stille krav om ekstra beskyttelse. Medlemsstaterne må kun bidrage til finansieringen i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde, og en sådan medfinansiering er betinget af godkendelse heraf i henhold til Unionens statsstøtterejler.

4. En rejsearrangørs beskyttelse mod konkurs eller insolvens skal gælde for rejsende uanset deres bopæls- eller afrejsested eller det sted, hvor pakkerejsen

er solgt, og uanset i hvilken medlemsstat enheden med ansvar for beskyttelse mod konkurs eller insolvens er beliggende.

5. Når leveringen af pakkerejsen påvirkes af rejsearrangørens konkurs eller insolvens, skal det være muligt at benytte garantien vederlagsfrit for at sikre hjemtransport og, hvis det er nødvendigt, finansiering af indkvartering forud for hjemtransport.
6. Refusion af betalinger, som påvirkes af rejsearrangørens konkurs eller insolvens, foretages uden unødigt ophold på den rejsendes anmodning, og senest tre måneder efter at den rejsende har indgivet de dokumenter, der er nødvendige for at behandle anmodningen.
7. Hvis det er berettiget i lyset af betalinger, der modtages af formidlere, kan medlemsstaterne uanset artikel 13, stk. 1, andet afsnit, kræve, at formidlere arrangerer beskyttelse mod konkurs og insolvens som supplement til rejsearrangørerne."

(10) Artikel 18, stk. 2, affattes således:

"2. Medlemsstaterne udpeger centrale kontaktpunkter til at lette det administrative samarbejde og tilsynet med rejsearrangører, som udøver deres virksomhed i forskellige medlemsstater, samt til at udveksle oplysninger om beskyttelse mod konkurs eller insolvens og eventuelle ordninger, der er indført for at sikre effektiv refusion af opsagte aftaler om pakkerejser. Medlemsstaterne meddeler de øvrige medlemsstater og Kommissionen kontaktoplysningerne på kontaktpunkterne."

(11) Artikel 19 affattes således:

"Artikel 19

Beskyttelse mod konkurs eller insolvens og oplysningskrav i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer

1. I forbindelse med sammensatte rejsearrangementer, jf. artikel 3, nr. 5), sikrer medlemsstaterne, at erhvervsdrivende, som opfordrer rejsende til at indgå en aftale om en anden type rejseydelse, stiller garanti for refusion af alle betalinger, de modtager fra rejsende. Hvis sådanne erhvervsdrivende er ansvarlige for den rejsendes hjemrejse, skal garantien også dække den rejsendes hjemtransport. Artikel 17, stk. 1, andet afsnit, artikel 17, stk. 2-6, og artikel 18 finder tilsvarende anvendelse.
2. Når en erhvervsdrivende opfordrer en rejsende til at indgå en aftale om en anden type rejseydelse, herunder når den erhvervsdrivende ikke er etableret i en medlemsstat, men på en hvilken som helst måde retter sådan virksomhed mod en medlemsstat, forsyner vedkommende den rejsende med det relevante standardoplysningskema, jf. bilag II, i behørigt udfyldt form. Skemaet udleveres i klar og tydelig form.
3. Hvis den erhvervsdrivende ikke overholder kravene i denne artikels stk. 1 og 2, finder de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i artikel 9 og 12 og i kapitel IV, anvendelse med hensyn til de rejseydelser, der indgår i det sammensatte rejsearrangement.
4. Når der udarbejdes et sammensat rejsearrangement, underretter den erhvervsdrivende, som indgår aftalen om en anden type rejseydelse, den erhvervsdrivende, som opfordrede den rejsende til at indgå en sådan aftale, herom."

(12) Artikel 22 affattes således:

"Artikel 22

Rejsearrangørens ret til regres og refusion

(1) Når en rejsearrangør, eller en formidler, jf. artikel 13, stk. 1, andet afsnit, eller artikel 20, betaler erstatning, indrømmer prisnedsættelse eller opfylder andre forpligtelser, der påhviler den pågældende i henhold til dette direktiv, sikrer medlemsstaterne rejsearrangørens eller formidlerens ret til at søge regres fra enhver tredjepart, som har medvirket til den begivenhed, der gav anledning til erstatningen, prisnedsættelsen eller de andre forpligtelser.

(2) Medlemsstaterne sikrer, at en tjenesteudbyder, der aflyser en ydelse, som er en del af en pakkerejse, eller ikke leverer den pågældende ydelse, inden for syv dage refunderer rejsearrangøren enhver betaling, som denne har foretaget for ydelsen. Denne syvdagesperiode begynder, dagen efter at ydelsen blev aflyst, eller senest den dag, hvor ydelsen skulle have været leveret."

(13) Bilag I erstattes af teksten i bilag I til dette direktiv.

(14) Bilag II erstattes af teksten i bilag II til dette direktiv.

Artikel 2

Kommissionens rapportering og revision

Senest den [fem år efter dette direktivs ikrafttræden] forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktivet. Der skal i forbindelse med denne rapport også tages hensyn til indvirkningen på rejsearrangører, som er mikrovirksomheder, små eller mellemstore virksomheder.

Rapporten ledsages om nødvendigt af lovgivningsmæssige forslag.

Artikel 3

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den [18 måneder efter direktivets ikrafttrædelsesdato] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De meddeler straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

De anvender disse love og bestemmelser fra den [6 måneder efter fristen for gennemførelse].

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 4

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 5

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand